

Vapaa tahto, rakkaus ja jumalallinen kaitselmus

”Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minussa rauha. Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina: minä olen voittanut maailman.” (Joh. 16:33.)

Avaintekstit:

Luuk. 13:34;
Jer. 32:17–20;
Hepr. 1:3;
5. Moos. 6:4, 5 (VKR);
Ef. 1:9–11;
Joh. 16:33.

Kaitselmus on termi, jota usein käytetään kuvaamaan Jumalan toimintaa maailmassa. Se, miten ajattelemme Jumalan kaitselmuksesta, vaikuttaa suuresti siihen, miten suhtaudumme Jumalaan, miten suhtaudumme toisiin ihmisiin ja mitä ajattelemme pahuuden ongelmasta.

Kristityillä on erilaisia käsityksiä jumalallisesta kaitselmuksesta. Jotkut uskovat, että Jumala käyttää valtaansa tavalla, joka määrää kaiken tapahtumaan juuri niin kuin tapahtuu. Hän jopa valitsee, kuka pelastuu ja kuka joutuu kadotukseen! Tämän näkemyksen mukaan ihmiset eivät ole vapaita valitsemaan muuta kuin mitä Jumala määrää. Itse asiassa näin uskovat ihmiset väittävät, että jopa ihmisen halut ovat Jumalan määräämiä.

Sitä vastoin vahva raamatullinen todistusaineisto osoittaa, että Jumala ei määrää kaikkea tapahtuvaa. Sen sijaan hän antaa ihmisille vapaan tahdon, jopa siinä määrin, että he (sekä enkelit) voivat päättää toimia suoraan vastoin hänen tahtoaan. Syntiinlankeemuksen, synnin ja pahuuden historia on dramaattinen ja traaginen osoitus tämän vapaan tahdon väärinkäytön seurauksista. Pelastussuunnitelma luotiin korjaamaan vapaan tahdon väärinkäytön aiheuttama tragedia.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 22.2.2025

MEIDÄN KAIKKI- VALTIAS JUMALAMME

”Jumala on Kaikkivaltias”, nuorisopastori opetti yläasteen ryhmälleen. ”Se tarkoittaa, että hän määrää kaikesta, mitä tapahtuu.” Eräs hämmentynyt koululainen kommentoi: ”Jumala siis määräsi, että koirani kuoli? Miksi Jumala tappaisi koirani?”

Yrittäen vastata tähän nuorisopastori sanoi: ”Se on vaikea kysymys. Joskus Jumala antaa meidän käydä läpi vaikeita aikoja, jotta olemme valmiita vielä vaikeampiin asioihin tulevaisuudessa. Muistan, miten vaikeaa oli, kun oma koirani kuoli. Sen läpikäyminen auttoi minua kuitenkin selviytymään vielä vaikeammasta ajasta myöhemmin, kun isoäitini kuoli. Ymmärrätkö tämän?”

Pitkän tauon jälkeen koululainen vastasi: ”Jumala siis tappoi koirani valmistellakseen minua siihen, kun hän tappaa isoäitini?” – Marc Cortez, lainattu teoksessa John C. Peckham, *Divine Attributes: Knowing the Covenantal God of Scripture* (Michigan: Baker Academic, 2021), s. 141.

Ihmiset olettavat joskus, että mitä maailmassa tapahtuu, sen Jumala halusikin tapahtuvan. Onhan Jumala kaikkivaltias. Miten siis voisi sattua jotain sellaista, mitä Jumala ei halua toteutuvan? Tapahtuipa siis mitä tahansa, olipa se kuinka paha tahansa, se oli Jumalan tahdon mukaista. Näin ainakin tämä teologia opettaa.

Lue Ps. 81:12-15; Jes. 30:15, 18; Jes. 66:4 ja Luuk. 13:34. Toteutuuko Jumalan tahto aina tekstien valossa?

Vaikka monet ihmiset uskovat, että Jumalan on aina saatava haluamansa, Raamattu kertoo aivan muuta. Siellä kuvataan kerta toisensa jälkeen, että Jumala toiveet eivät täyty. Toisin sanoen se, mitä tapahtuu, on usein ristiriidassa sen kanssa, mitä Jumala ilmoittaa itse asiassa haluavansa tapahtuvan. Monissa tapauksissa Jumala nimenomaisesti julistaa, että se, mitä tapahtuu, on päinvastaista kuin mitä hän haluaa. Hän halusi kansalleen yhden lopputuloksen, mutta se valitsi sen sijaan toisen. Jumala itse valittaa: ”Mutta kansani ei kuullut minun ääntäni – -. Kunpa kansani vihdoin kuulisi minua, kunpa Israel kulkisi minun teitäni! Minä nujertaisin heti sen viholliset – -.” (Ps. 81:12, 14, 15.)

Millaisia syvällisiä ongelmia teologia, jonka mukaan Jumala määrää kaiken, voisi aiheuttaa erityisesti pa-huutta ajatellen?

PANTOKRA- TÖR

Jumalan hämmästyttävä voima tulee ilmi kautta koko Raamatun. Se sisältää lukemattomia kertomuksia siitä, kuinka Jumala käyttää voimaansa ja tekee ihmeitä. Tästä huolimatta tapahtuu paljon sellaista, mitä Jumala ei haluaisi tapahtuvan.

Lue Ilm. 11:17; Jer. 32:17-20; Luuk. 1:37 ja Matt. 19:26. Katso myös Hepr. 1:3. Mitä nämä kohdat opettavat Jumalan voimasta?

Nämä ja muut tekstit opettavat, että Jumala on kaikkivoipa ja että hän ylläpitää maailmaa voimallaan. Ilmestyskirjassa viitataan Jumalaan toistuvasti nimellä ”Herra Jumala, Kaikkivaltias” (esim. Ilm. 11:17; vrt. 2. Kor. 6:18; Ilm. 1:8; Ilm. 16:14; Ilm. 19:15; Ilm. 21:22). Jumala on kirjaimellisesti kaikkivaltias (kreik. *pantokratōr*). Sitä ei ole vain sanoin vahvistettu, vaan se ilmenee monissa hämmästyttävissä tapauksissa, joissa Jumala käyttää valtaansa vapauttaakseen kansansa tai muuten puuttuu ihmeellisesti maailman tapahtumiin.

Se, että Jumala on ”kaikkivaltias”, ei kuitenkaan tarkoita, että Jumala voi tehdä mitä tahansa. Raamattu opettaa, että on asioita, joita Jumala ei voi tehdä; esimerkiksi 2. Tim. 2:13 julistaa, että Jumala ei voi kieltää ”omaa olemustaan”.

Näin ollen useimmat kristityt ovat yhtä mieltä siitä, että Jumala on kaikkivaltias (kaikkivoipa), mikä tarkoittaa, että Jumalalla on valta tehdä mitä tahansa, mikä ei ole ristiriitaista – toisin sanoen mitä tahansa, mikä on loogisesti mahdollista ja Jumalan luonteen mukaista. Se, että jotkin asiat eivät ole Jumalalle mahdollisia, koska niihin liittyisi ristiriita, käy ilmi Kristuksen rukouksesta Getsemanessa. Vaikka Kristus vakuutti, että ”Jumalalle on kaikki mahdollista” (Matt. 19:26), hän myös rukoili Isää ristiinnaulitsemisen lähestyessä: ”Isä, jos se on mahdollista, niin menköön tämä malja minun ohitseni. Mutta ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä.” (Matt. 26:39.)

Isällä oli täysi voima vapauttaa Kristus kärsimyksestä ristillä, mutta hän ei voinut tehdä sitä samalla kun hän oli pelastamassa syntisiä. Sen täytyi olla jompikumpi, ei molempia.

Jumala haluaa pelastaa kaikki (esim. 1. Tim. 2:4-6; Tit. 2:11; 2. Piet. 3:9; Hes. 33:11), mutta kaikki eivät pelastu. Mitä tämä tosiasia opettaa vapaan tahdon todellisuudesta ja Jumalan vallan rajoista vapaan tahdon saaneiden olentojen suhteen?

RAKASTA JUMALAA

Se, että Jumala on kaikkivaltias, ei tarkoita, että hän voi tehdä loogisesti mahdotonta. Näin ollen Jumala ei voi tästä syystä määrätä, että joku rakastaa häntä omasta tahdostaan. Jos tehdä jotakin omasta tahdostaan tarkoittaa, että tekee jotakin ilman, että on määrätty tekemään se, niin tämän määritelmän mukaan on mahdotonta määrätä joku tekemään jotakin omasta tahdostaan. Lyhyesti sanottuna, kuten olemme nähneet, ja meidän on vielä kerran korostettava - Jumala ei voi pakottaa ketään rakastamaan häntä, sillä pakotettuna se ei ole enää rakkautta.

Lue Matt. 22:37 ja 5. Moos. 6:4, 5 (VKR). Mitä nämä ja-keet opettavat vapaan tahdon todellisuudesta?

Suurin käsky, Jumalan rakastaminen, on todiste siitä, että Jumala todellakin haluaa kaikkien rakastavan häntä. Kaikki eivät kuitenkaan rakasta Jumalaa. Miksi Jumala ei sitten yksinkertaisesti pakota kaikkia rakastamaan häntä? Jälleen kerran siksi, että rakkauden on oltava omasta tahdosta osoitettua, jotta se olisi rakkautta.

Lue Hepr. 6:17, 18 ja Tit. 1:2, VKR. Mitä nämä tekstit opettavat Jumalasta?

---

4. Moos. 23:19 mukaan "Jumala ei ole ihminen: hän ei valehtele -". Jumala ei koskaan valehtele (Tit. 1:2, VKR); Jumala pitää aina sanansa eikä koskaan riko lupaustaan (Hepr. 6:17, 18). Jos siis Jumala on luvannut tai sitoutunut johonkin, hänen tulevaa toimintaansa rajoittaa moraalisesti tuo lupaus.

Tämä tarkoittaa sitä, että sikäli kuin Jumala useimmissa tapauksissa antaa luoduille vapauden valita toisin kuin Jumala haluaa, ei ole Jumalan päätettävissä, mitä ihmiset valitsevat. Jos Jumala on sitoutunut antamaan luoduille vapaan tahdon, ihmisillä on kyky käyttää vapauttaan tavalla, joka on vastoin Jumalan ihanteellisia toiveita. Traagista kyllä, monet ihmiset käyttävät vapauttaan tällä tavoin, ja vastaavasti tapahtuu monia asioita, joiden Jumala toivoisi jäävän tapahtumatta, mutta jotka eivät varsinaisesti ole Jumalan päätettävissä.

Oletko tehnyt jotakin, mistä tiesit, ettei Jumala halua sinun niin tekevän? Mitä se kertoo vapaasta tahdosta?

JUMALAN IHANTEEL- LINEN JA KORJAAVA TAHTO

Lue Ef. 1:9-11. Mitä tämä teksti kertoo ennaltamäärämisestä? Onko jotkut ihmiset ennalta määrätty pelastumaan ja toiset kadotukseen?

Kreikankielinen termi (*proorizō*), joka on käännetty ”edeltä määrätty”, tässä ja muualla Raamatussa ei sinänsä opeta, että Jumala määrää, mitä historiassa tapahtuu. Pikemminkin kreikankielinen termi tarkoittaa yksinkertaisesti ”etukäteen päättämistä”.

Tietenkin joku voi päättää jostakin asiasta etukäteen yksipuolisesti, tai hän voi päättää jostakin asiasta etukäteen tavalla, jossa otetaan huomioon muiden vapaasta tahdosta tehdyt päätökset. Raamattu opettaa, että Jumala toimii jälkimmäisen mukaisesti.

Tässä ja muualla (esimerkiksi Room. 8:29, 30) ajatus viittaa siihen, mitä Jumala suunnittelee tulevaisuutta varten sen jälkeen, kun hän on ottanut huomioon sen, mitä hän tietää ennalta luodun olennon vapaasta tahdosta tekemistä päätöksistä. Näin ollen Jumala voi kaitselmuksellisesti ohjata historiaa haluamiinsa hyviin päämääriin kaikkien kannalta, jopa kunnioittaen sellaista luodun vapautta, jota aito rakkaussuhde edellyttää.

Ef. 1:11 julistaa, että Jumala ”saattaa kaiken tapahtumaan tahtonsa ja päätöksensä mukaan”. Tarkoittaako tämä, että Jumala määrää kaiken tapahtuvan juuri niin kuin hän haluaa? Jos Ef. 1:9-11 luetaan irrallaan, teksti saattaa näyttää vahvistavan tätä näkemystä. Tämä tulkinta olisi kuitenkin ristiriidassa niiden monien aiemmin näkemiemme tekstien kanssa, jotka osoittavat, että ihmiset joskus hylkäävät ”Jumalan tahdon” (Luuk. 7:30; vrt. Luuk. 13:34, Ps. 81:12-15). Jos Raamattu ei ole ristiriidassa itsensä kanssa, miten nämä kohdat voidaan ymmärtää niin, että ne ovat johdonmukaisia keskenään?

Tämä teksti on täysin järkevä, jos yksinkertaisesti tunnustetaan ero sen välillä, mitä voisimme kutsua Jumalan ”ihanteelliseksi tahdoksi” ja Jumalan ”korjaavaksi tahdoksi”. Jumalan ”ihanteellinen tahto” on se, mitä Jumala haluaa tapahtuvan ja mikä tapahtuisi, jos kaikki tekisivät aina juuri niin kuin Jumala haluaa. Jumalan ”korjaava tahto” taas on Jumalan tahto, joka on jo ottanut huomioon kaikki muut tekijät, mukaan lukien luotujen vapaasta omasta tahdosta tekemät päätökset, jotka joskus poikkeavat siitä, mitä Jumala haluaa. Ef. 1:11 näyttää viittaavan Jumalan ”korjaavaan tahtoon”.

KRISTUS ON VOITTANUT MAAILMAN

Jos kaikki tapahtuisi Jumalan ihanteellisen tahdon mukaisesti, ei olisi koskaan ollut pahuutta, vaan ainoastaan täydellistä rakkautta ja sopusointua. Lopulta maailmankaikkeus palautuu Jumalan ihanteellisen tahdon mukaiseksi. Sillä välin Jumala toteuttaa tahtoaan tavalla, jossa otetaan huomioon hänen luotujensa vapaasta tahdosta tekemät päätökset.

Kuvitellaanpa leivontakilpailu, jossa kaikkien osallistujien on käytettävä tiettyjä ainesosia, mutta he voivat lisätä myös mitä tahansa muita ainesosia leipoakseen sellaisen kakun kuin haluavat. Se, minkälaisen kakun leipuri lopulta tekee, riippuu ainakin osittain ainesosista, joita hän ei ole valinnut.

Samoin (rajoitetusti), koska Jumala on sitoutunut kunnioittamaan luodun vapautta, joka on välttämätön rakkaudelle, monet maailmanhistorian "ainesosat" eivät ole Jumalan valitsemia, vaan päinvastaisia kuin mitä Jumala haluaa.

Tämän näkemyksen mukaan jumalallinen kaitselmus ei ole vain yksilotteinen, ikään kuin Jumala yksipuolisesti ohjaisi kaikkea tapahtuvaa. Pikemminkin tämä edellyttää (vähintään) kaksiulotteista näkemystä Jumalan kaitselmuksesta. Jotkin asiat tässä maailmassa ovat Jumalan aikaansaamia, mutta toiset tapahtumat ovat seurausta luotujen vapaasta tahdosta tekemistä päätöksistä (kuten kaikki pahat teot). Tapahtuu paljon sellaista, mitä Jumala ei haluaisi tapahtuvan.

Lue Joh. 16:33. Mitä toivoa teksti tarjoaa meille ahdistusten keskellä?

Kärsimyksen tai koettelemusten aikana ihmisten usko voi horjua, koska he uskovat virheellisesti, että Jumala säästää heidät kärsimyksiltä ja koettelemuksilta tässä elämässä tai että Jumalan pitäisi säästää heidät niiltä. Jeesus kuitenkin kertoo meille toisenlaisen tarinan varoittaen seuraajiaan, että he tulevat kokemaan koettelemuksia ja kärsimyksiä, mutta toivoa on, sillä Kristus on voittanut maailman (Joh. 16:33).

Kärsimykset ja koettelemukset eivät tarkoita sitä, että Jumala haluaisi niitä meille. Meidän on pidettävä mielessämme suuri taistelu. Voimme luottaa siihen, että vaikka pahuus itsessään ei ole välttämätön hyvän olemassaololle, Jumala voi tuoda hyvää jopa pahoista tapahtumista. Jos luotamme Jumalaan, hän voi käyttää jopa kärsimyksiämme vetämään meitä lähemmäs itseään sekä motivoimaan meitä olemaan myötätuntoisia toisia kohtaan ja huolehtimaan heistä.

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 4, s. 11–17 tai *Aikakausien Toivo*, s. 9–16 tai *Rakkaudella Isältä*, s. 11–17.

”Lunastussuunnitelma ei ollut mikään perästäpäin tullut ajatus, Aadamin lankeamisen jälkeen laadittu suunnitelma. Se oli sen salaisuuden ilmaisu, ’joka kautta ikuisten aikojen on ollut ilmoittamatta’ (Room. 16:25). Se oli niiden periaatteiden paljastamista, jotka ikuisista ajoista ovat olleet Jumalan valtaistuimen perustus. Jumala ja Kristus tiesivät alusta alkaen saatanan luopumuksen ja ihmisen lankeamisen tuon luopion pettämistaidon tähden. Jumala ei ollut säätänyt synnin olemassaoloa, mutta hän näki edeltäkäsin sen ilmaantumisen ja valmistui tämän kauhean tapauksen varalle. Niin suuresti hän rakasti maailmaa, että lupasi antaa ainoan Poikansa, ’ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä’ (Joh. 3:16).” (4AO 13.)

Keskustelunaiheita:

1. Jos Jumalan tahto ei aina tapahdu, miten se vaikuttaa ajatteluusi siitä, mitä tässä maailmassa tapahtuu? Mitä käytännön seurauksia on siitä, että ymmärrät, että Jumalalla on täyttymättömiä toiveita?

2. Jos palaamme torstain osion leipomiskertomukseen, voimme ymmärtää, miksi, vaikka ”Jumala ja Kristus tiesivät alusta alkaen saatanan luopumuksen”, he kuitenkin loivat meidät. Rakkauten oli oltava ”taikinassa”, ja rakkaus merkitsi vapautta. Sen sijaan, että Jumala olisi jättänyt meidät luomatta rakastamaan kykeneviksi olennoiksi, hän loi meidät niin, että voisimme rakastaa. Hän teki sen tietäen, että lopulta se johtaisi Jeesuksen ristille. Mitä tämän pitäisi kertoa meille siitä, kuinka pyhää ja perustavaa laatua rakkaus oli Jumalan hallinnolle? Kristus kärsi ristillä sen sijaan, että meiltä olisi kielletty rakkauteen sisältyvä vapaus.

3. Valitamme usein tämän maailman pahuutta ja kärsimystä, mutta kuinka usein mietit sitä, että Jumala itse valittaa ja on murheellinen kärsimyksestä ja pahuudesta? Miten ymmärryksesi pahuudesta ja kärsimyksestä muuttuu, kun tunnustat, että Jumala itsekin kärsii pahuuden vuoksi?

4. Miten tämä totuus – että tässä maailmassa tapahtuu paljon sellaista, mitä Jumala ei tahdo – auttaa sinua käsittelemään omaa kärsimystäsi, erityisesti silloin, kun siinä ei ole mitään järkeä ja kun se ei tunnu johtavan mihinkään hyvään?